

Віталій Лобас

*доктор наук з державного управління, професор,
викладач кафедри фахових медичних
та фармацевтичних дисциплін
(Черкаська медична академія)*

Дмитро Тригубчак

*кандидат медичних наук,
викладач кафедри фахових медичних
та фармацевтичних дисциплін
(Черкаська медична академія)*

ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ЗДАТНОСТІ ВИВЧАТИ ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ У

ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасних умовах в медичній освіті особлива увага приділяється формуванню у студентів здатності вивчати захворюваність населення. Це є важливим аспектом практичної діяльності майбутніх медичних працівників, які повинні набути здатність аналізувати та інтерпретувати медичні дані, що отримує лікар в ході діагностичного процесу.

Формування здатності вивчати захворюваність населення має багато аспектів, починаючи від оволодіння необхідними медичними знаннями, закінчуючи розвитком аналітичних навичок та здатності до логічного мислення. Для досягнення цієї мети використовуються різні підходи та методи навчання, що допомагають здобувачам освіти зрозуміти та засвоїти необхідну інформацію.

Перш за все, формування здатності вивчати захворюваність населення передбачає глибоке знання базових медичних дисциплін, таких як анатомія, фізіологія, біохімія, мікробіологія, фармакологія, радіологія, епідеміологія, внутрішня медицина, інфекційні хвороби, соціальна медицина та громадське здоров'я. Ці дисципліни є основою медичної науки і вони надають студентам необхідні знання для вивчення захворюваності населення. Крім того, здобувачі освіти повинні сформувати уміння та навички імплементувати отримані знання в практичну діяльність, тому важливим аспектом формування здатності вивчати захворюваність є проведення практичних занять та стажувань.

Одним з ефективних методів формування здатності вивчати захворюваність населення є використання інтерактивних форм, при реалізації яких студенти отримують можливість спілкуватися з колегами, ділитися своїми знаннями та досвідом, що сприяє їхньому професійному розвитку.

Окрім цього, формування здатності вивчати захворюваність населення передбачає використання сучасних технологій та інформаційних ресурсів. Використання медичних баз даних, електронних підручників та інших ресурсів

дозволяє студентам швидко знаходити необхідну інформацію та оновлювати свої знання в режимі реального часу. Дослідниця Федосєєва О. стверджує, що використання засобів центру симуляційного навчання значно підвищує якість навчання та сприяє безпеці освітнього процесу [2]. Зауважимо, що використання сучасних медичних технологій дозволяє студентам практикувати діагностичні та терапевтичні процедури на симуляторах та віртуальних середовищах. Наприклад, при вивченні навчальної дисципліни «Радіологія», здобувачі освіти, використовуючи віртуальні програми можуть відпрацювати практичні навички без шкоди організму.

Одним з ефективних методів формування здатності вивчати захворюваність населення є також залучення студентів до проведення наукових досліджень. Науковець Карпенко Ю. зазначає, що упровадження науково-дослідних завдань під час освітнього процесу сформує у здобувачів освіти здатність самовдосконалитись та самореалізуватись у професії, уміння проводити дослідження у майбутньому [1]. Погоджуємось, що проведення досліджень дозволяє студентам збагачувати свої знання та досвід, досліджувати нові аспекти захворюваності та розробляти нові методи діагностики та лікування. Крім того, проведення наукових досліджень сприяє розвитку критичного мислення та навичок аналізу даних, що є важливими компетенціями медичних працівників. Реалізація наукової складової саме у закладах охорони здоров'я дозволяє студентам отримати реальний досвід у лікуванні та діагностиці захворювань, ознайомитися з роботою лікарів та медичного персоналу, побачити різні випадки захворювань та навчитися правильно реагувати на них. Такий досвід є незамінним для майбутніх медичних працівників та дозволяє їм успішно працювати у своєму професійному середовищі.

Крім того, важливим елементом формування здатності вивчати захворюваність населення є участь у медичних конференціях та симпозіумах, вебінарах, тренінгах. Такі заходи дозволяють здобувачам освіти ознайомитися з новітніми досягненнями у галузі медицини, дізнатися про останні тенденції у діагностиці та лікуванні різних захворювань. Крім того, участь у таких заходах дає можливість студентам представити свої дослідження та отримати оцінку своїх знань та компетенцій від експертів у галузі медицини.

Окрім навчання на практиці та участі у наукових заходах, важливою складовою формування здатності вивчати захворюваність населення є самостійна робота студентів. Вони повинні навчитися самостійно вивчати наукову літературу, виконувати наукові дослідження та аналізувати отримані результати. Такий підхід дозволить студентам розвивати свою критичне мислення та аналітичні здібності, що є важливим для ефективного вивчення захворюваності населення та розвиває загальні компетентності.

Важливо підкреслити значення етики у медицині та фармації при формуванні здатності вивчати захворюваність населення. Студенти повинні мати не тільки достатні знання про захворювання та методи їх діагностики та лікування, але й розуміти етичні принципи медичної діяльності. Так, вони повинні знати, як дотримуватися конфіденційності, поважати права та гідність пацієнтів, уникати конфліктних ситуацій та проявляти турботу про їхнє здоров'я та благополуччя, виявляти емпатію, бути терпимими та ввічливими при контакті з пацієнтами та родичами хворих.

У світлі сучасних тенденцій у медичній галузі, важливою є також здатність вивчати не тільки фізичні захворювання, але й психічні та соціальні проблеми населення. Студенти медичних факультетів повинні бути готові до вивчення психічних та соціальних аспектів захворюваності та усвідомлювати, що вони можуть бути важливими факторами, які впливають на здоров'я та профілактику виникнення патологій та ризиків, а їх вчасне виявлення сприятиме наданню якісної медичної допомоги населенню.

У цілому, формування у студентів здатності вивчати захворюваність населення протягом практичної діяльності є важливим завданням, яке має на меті підготувати майбутніх медиків до роботи у медичній сфері та забезпечити якісну медичну допомогу населенню. Для досягнення цієї мети необхідно забезпечити якісне навчання здобувачів освіти, організувати практичну діяльність у закладах охорони здоров'я та участь у наукових заходах, а також підкреслювати значення етики у медицині та враховувати психічні та соціальні аспекти захворюваності.

У підсумку, можна стверджувати, що формування здатності вивчати захворюваність населення є складним процесом, який потребує від студентів медичних факультетів не тільки знань, але й навичок та практичного досвіду. Отже, формування здатності вивчати захворюваність населення є важливою складовою підготовки майбутніх медичних працівників. Для досягнення цієї мети необхідно використовувати різноманітні методи та підходи до навчання, зокрема інтерактивні методи, використання сучасних технологій та інформаційних ресурсів, проведення наукових досліджень, практична діяльність в медичних закладах та участь у медичних конференціях та симпозіумах. Завдяки цьому студенти зможуть отримати необхідні знання та навички для успішної роботи у медичній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карпенко Ю. П. Формування готовності майбутніх сімейних лікарів до науково-дослідної діяльності у процесі професійної підготовки: дис. ... д-ра філософії з галузі знань 01 Педагогічні науки: спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки. Центральноукраїнський держ. пед. ун-т імені Володимира Винниченка. Кропивницький, 2021. 345 с.

2. Федосєєва О. Організація роботи центру симуляційного навчання Черкаської медичної академії / О. Федосєєва, А. Жадинський // *Сучасна освіта: стратегії та технології навчання*: зб. наук. праць у 2 частинах; наук. ред. О. І. Шапран. Переяслав, 2023. Ч. 2. С. 322-328.